

Aeneas és Hekaté

*Aki a két világban
Egyaránt otthonos,
Nem mondhat semmit,
Mert szavaiból – amik
Egymásnak ellentmondanak –
Rendre kivész az értelem.
Olyanok, mintha a
Keresztúton egyszerre járna
Háromfelé valaki, vagy
Mintha egyszerre volna
Telt, fogyó és növvő a hold.
Aki az alvilág nyitott
Kapuján ki-be jár a holtak
És az élők között, elfoszlik,
Mint az árnyak, ítélni képtelen,
Kivágott nyelvű bíró, üres lesz,
Elhagyja minden értelem,
Csak ha Apolló betölti egészen,
Akkor éled s kiabál őrzöngve
Értelmetlen jósszavakat.*

*Ó, Aeneas, mi marad abból,
Aki mindig az Istenek
Ujjmutatása szerint él –
Aki mindig a jövőt teremtő
Parancsot teljesíti –
Aki a jóslatok értelmén
Úgy halad egyre előre,
Mintha elérített szőnyegen
Járna?
Akik az alvilágba előtted élve
Leszálltak, mind
Sorsuk ellen cselekedtek
S tudva mi vár rájuk –
De miközben az Orcusba
Csellel vagy erővel betörték,*

Játszottak is, ahogy csak az
Istenek tudnak –
S tréfálkoztak velem,
Míg én sírva néztem őket,
Mosolyogva és hallgatagon,
Egyszerre három arccal,
Ahogyan most téged,
Tudva, mi vár rájuk,
Ahogyan most is –
Aeneas, temesd el
Misenust, aki párviadalra
Hívta Tritont, a tenger
Urát, kagylóból faragott
Kürtjén háromhangú
Vészjeleket fújva,
A pusztítás rikoltó
Hanghármasait, különálló
Hangokat és mégse
Külön-válva az elemek
Felriadó hangzavarától –
És egymástól se különböztek
E hangok, noha mindig más
Dallamok ébredtek,
Egyetlen zene tombolt,
Ami megfordult, és
Ugyanaz volt visszafelé,
Mert megszűnt benne az idő,
És nem volt más, csak a
Szüntelen égzengés,
És az eggyé vált elemek
Végtelen ereje.
Csak egy pillanatra
Légy olyan, mint ő,
És elnyel az örvény,
Ahogy őt is,
Amikor végül mosolyogva
A vízbe vetette magát,
Hogy a felsértett felszín
Behegedjen utána nyomtalanul –
De hogyan is tudnád
Eltemetni, hiszen ő

Már nem a földé, és
 Csak a vihar paripáit
 Szelidítve vagy a
 Tajtékszó hullámokat
 Egymásra terelve tér
 Vissza közétek –
 És tudni fogod, hogy
 Ő az a Gyűlöletes,
 Akinek kétféle arca
 Kísért –
 Eltemetnéd, hogy
 Megszabadulj tőle
 S a földnek adnád, hogy
 Ne legyen soha többé,
 Áldozatot végzel:
 Az Isteneknek állatokat
 Vágsz és tüzeket gyújtasz,
 Kérleled őket, és sírva
 Rimánkodsz, hogy töröljék
 Ki véglegesen e világból
 Azt, akitől rettegsz.

A rettegés űz ide is:
 Tudni akarsz. A holtaktól
 Akarod megtudni a sorsod.
 Leigáznád árnyaikat, hogy
 Meghalld tőlük a választ.
 Mert neked megígérték, hogy
 Biztosan áll a jövőd, és
 Várja a jöttöd, ahogy a
 Nászszoza küszöbén várja
 Fiatal férjét a menyasszony,
 S a jövőt hordozod úgy, mint
 Más a halált.
 De hazudnak a halottak
 Jóslatai: a tükörben,
 Amit szavaik állítanak,
 Saját képzeleted látszik,
 S ami egyedül benned van,
 Visszaverődik, mintha
 Valóság volna.

Kimondják rejtett szavaid,
Engedelmesen előrevetítik,
Mintha bekövetkezne majd,
Amit elképzelsz.

Egykori városod lángokban
Eléget, s az új, ami még
Nincs, lángokban elég majd.

Most táncolok neked, Aeneas,
És te csak annyit láatsz:
Bonyolult csigavonalakban
Tekereg ez a tánc, örvénylik,
Soha nincs vége, félsz,
Érzed, elfut a
Lábad alól, amin állsz –
De hátha én vagyok a „föld”,
És most semmibe tűnik, amit
Te szilárdnak ismersz?
Kutyák csaholása és disznók
Röfögése ijeszt:
Hátrálnál, de helyed nincs,
Mert magába szívja a földet
A tánc, de a titkot hiába
Tárja föl beszédes rendszere,
A 3x3 tánctér épülete, és
Fecseghet arról, amiről csak
Ő tud, neked néma és ijesztő.

Most változom át: most Dido
Táncol előtted, de gyönyörű
Arcomon át a Medúza tekint
Rád, és kövé mereszt a
Gorgó-fő rettenetes szépsége:
Táncolok és nevetek, amíg te
Merev bábú vagy, és nem mozdulsz,
Gúnyollak, szídlak, trágár szavakat
Mondok, de te nem érted
Őket, néma vagy és süket,
Tehetetlen, csak a szemed
Tágul egyre, mint a még

Eleven bagolyé, akit
 Perzselnek a lángok, de már
 Nem repül el.
 És zuhansz, de úgy, hogy
 Földet sosem érsz, mert
 Nincs már föld, ahol
 Állhatsz, és zuhansz a
 Hármas vonalából hurkolt
 Térben végtelenül, letépve
 A megígért jövőről, ami
 Soha nincs most, és soha
 Nem volt: Ó, Dido, kiabálj
 Rettenetes szavakat, kutyák
 Vonítsanak és disznók
 Rőfögjenek veled: rettenetes
 Szavakat kiabálok, ugatok rád
 És rőfögök, elszívom előled a
 Földet, ahová igyekeznél,
 Lesöpörlek az isteneid tenyeréről,
 És megbénítom a nyelved,
 Többé nem tudod őket nevükön
 Szóltani, az ürbe taszítalak,
 Ami táncol, bálványszoborrá
 Merevítlek, száműzlek a múltba,
 Ami nincs már, tehetetlenné
 Teszlek: akkor elmenekültél,
 Most nem menekülsz: itt vagy
 Örökre, és soha nincs már,
 Ami máshol volt, nincs ami
 Kiragadjon a 3x3 tánc tér
 Épületéből.

Én Orfeuszt szeretem,
 Aki visszánézett,
 Mert visszánéznie nem
 Lehetett, hogy egyszer
 – Utoljára – még lássa,
 Akit látnia már nem
 Lehetett –
 Tudta, hogy akkor lesz
 Az övé, ha látja –

Hádész esküje csapda,
És ígérete rejtvény,
Amiben csak elpusztulni
Lehet –
Vissza kell néznie hát,
És látnia kell, hogy
Nincs ott – hogyan is lenne? –
De nézni s a szemével
Simogatni, egyre keresnie
És megtalálnia végül,
Újra felépítve a testét,
Ami elenyészett, visszaszerezni
És megteremteni újra:
„A visszánézés lesz a
Teremtés egy teremtésben,
Ahol Eurüdiké a születő
Mindenségnél mindig-tágasabb,
A Tér, amit egy örökre rejtett
Szív dobogása mutat meg.”
„A mindenség mindent uraló
Igazává teszem őt –
A szememmel, amiben ott
Örvénylik a semmi:
Azt gyúrom anyaggá, a
Te széthullt anyagoddá,
A szememmel, amiben ott
Tekerődzik a kígyó, ami
Örökké halálra sebez.”
És ott voltam, hiszen én
Itt vagyok mindig az Alvilág
Kapujában – mint ahogy most is –
És Eurüdiké voltam, a szerelmes,
Akit Orfeusz nézése teremtett,
A virágjában leszakított, aki
Most virágjában támad fel, de
Kilencszer gyönyörűbben, és
Szerelmes voltam, izzó
Sóvárgással akartam a Lehetetlent:

„Legyek én Eurüdiké,
Orfeusz hitvese
És vele éljek örökre.”

A világrénd teremtője
Vagyok, és foglya is
Egyben:
Csak egy pillanatra
Kísérthetsz meg,
Lehetetlen!

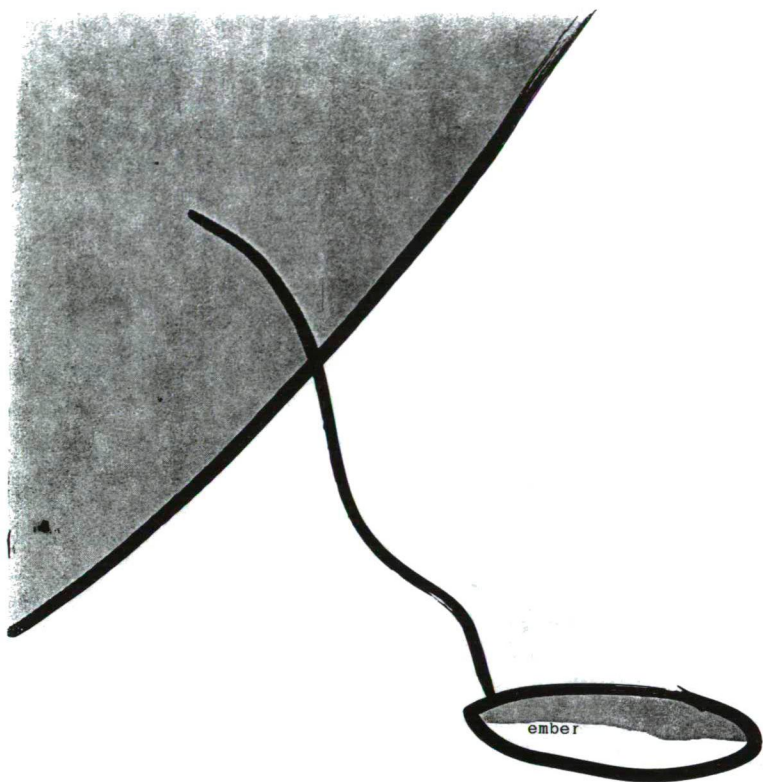
De te nézd, Orfeusz,
Ameddig bírod, a
Semmit,
Én veled vagyok,
– Noha nem látsz –
És veled is maradok,
Amikor sírva bolyongsz,
És tudod, hogy
Legyőzött Hádész, noha
Visszanéztél s álltad
A nézését –
És ott vagyok, bár
Kimondani nem tudsz,
A világréndet megnevező
Dalaid mélyén.

A zsidók királyát, Sault,
A jövőre rejti még:
A neve üres varázsiige
Számodra, amit hiába
Mormolsz:
Majdani élete ott
Játszódik, ahol te
Sose jártál s ahová
Be se léphetsz, mert
Oda nem vezet út
A világozból:
Mégis róla mesélek
S ha kérdezel, őt
Nevezem meg.

Láthatod, mert megmutatom,
Ahogy a tíltott disznóból,
Amit én sütök neki majd,
A halálát eszi, hogy
Elteljék végre a
Pusztulás nedveivel –
És eszelősen mosolyog,
Midőn a halott Sámuel
Árnya megjósolja halálát,
A büntetést, amiért
Elárulta az Istent – izzó
Haragját magtalanul közvetítette –
És látod, ahogy zsíros szájjal
Örült hahotára fakad, hisz
A mag, ami oly rég
Vágyott a tíltott nedvek után,
Most meghozza gyümölcsét,
S amit ítéletnek hisz az Úr,
Az neki megváltás
A tehertől, amitől
Most szabadul.

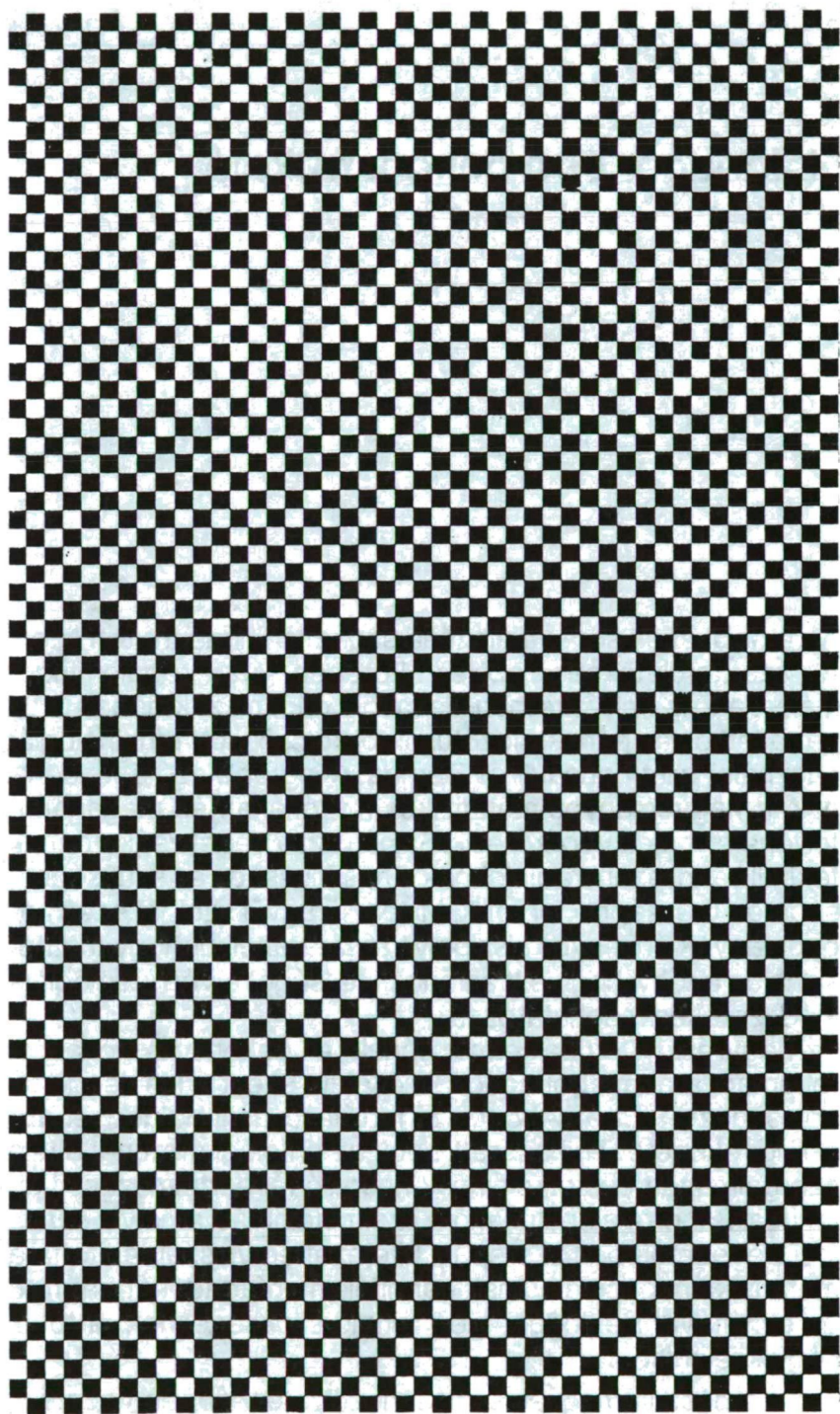
Budapest

Simon Balázs

A küzdelem folytatódik a lelkek meghódításáért

Erdély Dániel munkája

Part of the document is obscured by a black and white checkerboard pattern, likely a redaction.